

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/48/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620204880
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6620204880.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkýň JUDr. Janky Benkovičovej a JUDr. Janky Boroškovej, v právnej veci starostlivosti o maloletého S. F., narodeného XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matky C. F., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom J. A. V. XXXX/XX, N. a otca U. F., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom N., C. K. XXXX/XX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, Sládkovičova 80, Banská Bystrica, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7P/68/2020-76 zo 7. júla 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku II. m e n í tak, že otec je p o v i n n ý počnúc dňom 16. 10. 2020 prispievať na výživu maloletého S. F., nar. XX. XX. XXXX sumou 100,- Eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého.

II. Rozsudok okresného súdu vo výroku III. m e n í tak, že zameškané výživné za obdobie od 16. 10. 2020 do 30. 11. 2021 vo výške 1.351,61 Eur je otec p o v i n n ý zaplatiť do 90 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom zveril maloletéhoXXX,-F. do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého (I. výrok), otcovi určil výživné na maloletého v sume 150,- Eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky (II. výrok), zameškané výživné od 16. 10. 2020 do 31. 07. 2021 v sume 1.427,44 Eur uložil otcovi zaplatiť so splátkou najbližšieho výživného k rukám matky (III. výrok), vo zvyšku návrh zamietol (IV. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (V. výrok).

2. Prvoinštančný súd rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ust. § 24 ods. 4, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine majúci na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že rodičia maloletého spolu nežijú, celodennú starostlivosť o maloletého, ktorý je ťažko zdravotne postihnutým dieťaťom zabezpečuje matka a otec je vo výkone trestu odňatia slobody. Preto maloletého zveril do starostlivosti matky. Konštatoval, že náklady na odôvodnené potreby maloletého činia sumu 385,- až 395,- Eur mesačne, podrobne popísal ich štruktúru a ohľadne pomerov matky uviedol, že táto poberá za opatrovanie maloletého sumu 576,74 Eur mesačne, prídavok na dieťa 25,50 Eur mesačne a príspevok na hygienu a opotrebenie vecí v sume 19,94 Eur, čo je spolu 622,18 Eur

mesačne, z čoho vzhľadom na ostatné výdavky zostáva matke na stravu, oblečenie, obuv a hygienu, resp. ďalšie výdavky len suma 123,85 Eur na mesiac. Otec má ešte ďalšie dve vyživovacie povinnosti, má základné vzdelanie, pred výkonom trestu dosahoval príjem 400,- až 500,- Eur mesačne, nemá žiaden majetok a v súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody zamestnaný s príjmom cca 92,- Eur mesačne. Odsúdený bol za krádež a obmedzovanie osobnej slobody. Na základe toho prvoinštančný súd dospel k záveru, že nakoľko otec nezabezpečuje starostlivosť o maloletého, má z hľadiska § 62 ods. 1 Zákona o rodine hradiť aspoň sumu blížiacu sa k polovici výdavkov na maloletého. Matka preto opodstatnene žiadala výživné v sume 150,- Eur mesačne. Prvoinštančný súd v tomto smere poukázal na ust. § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine majú za to, že v súlade s princípom potenciality uvedená suma zodpovedá príjmu otca, ktorý mal pred odsúdením za uvedené úmyselné trestné činy a nebyť toho, mohol ho dosahovať. Nakoľko od podania návrhu matkou dňa 16. 10. 2020 otec na maloletého nijak neprispieval, zameškané výživné do 31. 07. 2021 predstavuje sumu 1.427,44 Eur (za 9 celých mesiacov x 150,- Eur + za 16 dní mesiaca október 2020). Napokon bolo potrebné návrh vo zvyšku zamietnuť ohľadne matkou požadovaného určenia otcovstva k maloletému, nakoľko k určeniu otcovstva došlo súhlasným vyhlásením rodičom už dňa 11. 09. 2020. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

3. V zákonnej lehote podal proti rozsudku odvolanie otec maloletého, ktorý nesúhlasil (iba) s výškou určeného výživného. Pred výkonom trestu pracoval len brigádnicky, nikdy nemal stále zamestnanie a preto nebolo možné vychádzať zo zárobku, ktorý zoberal za základ okresný súd. Žiadal, aby bolo určené na maloletého minimálne zákonné výživné.

4. Kolízny opatrovník k odvolaniu otca uviedol, že určené výživné je primerané. Matka maloletému zabezpečuje adekvátnu opateru aj s poukazom na jeho zdravotné znevýhodnenie a v súvislosti s tým vznikajú zvýšené výdavky. Matka pritom nemá možnosť zvýšenia si príjmu, keďže maloletému poskytuje celodennú opateru.

5. Otec v následnom vyjadrení zopakoval už prv uvedené okolnosti.

6. Ďalšie vyjadrenia už podané neboli.

7. Na základe odvolania otca krajský súd, ako súd odvolací [§ 34 Civilného sporového poriadku], vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom (II. výrok) a o zmeškanom výživnom (III. výrok) podľa ust. § 388 CSP zmenil, pretože neboli podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

8. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právnych predpisov, avšak vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ určil výživné na sumu 150,- Eur mesačne a v tej súvislosti i zmeškané výživné v sume 1.427,44 Eur. Odvolací súd poznamenáva, že v zmysle § 65 CMP nebol viazaný rozsahom odvolania a podľa § 66 CMP ani odvolacími dôvodmi, avšak vo vzťahu k otázke zverenia maloletého a ani ohľadne určenia otcovstva (ku ktorému došlo súhlasným vyhlásením rodičov ešte pred podaním návrhu matkou) nezistil žiadne pochybenia v rozhodnutí okresného súdu.

9. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového (skutočného) stavu veci zisteného prvoinštančným súdom sa stotožňuje s tým, že prvoinštančný súd vzhľadom na okolnosti týkajúce sa otca maloletého aplikoval princíp potenciality. Odvolací súd nepovažuje za potrebné opakovať správne skutkové zistenia, ktoré prvoinštančný súd uviedol v 16. odseku odôvodnenia napadnutého rozsudku a preto na tieto poukazuje zdôrazňujúc, že v podanom odvolaní ani otec zistené pomery maloletého, matky a svoje nijak nerozporoval. Nesúhlasil len s tým, že prvoinštančný súd vychádzal z jeho príjmu, ktorý dosahoval ešte pred tým, než sa dostal do výkonu trestu odňatia slobody.

10. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prvoinštančný súd správne vychádzal z výpovede otca aplikujúc následne princíp potenciality príjmov zakotvený v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý inštitúť výrazne ochraňuje záujmy výživou oprávneného, pretože umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré

by za určitých podmienok mohli existovať. Konkrétne ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine stanovuje, že pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

11. Odvolací súd sa plne stotožňuje s uplatnením tohto princípu okresným súdom, ktorý vychádzal z výsluchu otca pred dožiadaným súdom a z jeho vyjadrenia, koľko v minulosti dokázal zarobiť. Ak potom súd prvej inštancie uzavrel, že otec by inak bol schopný (nebyť výkonu trestu odňatia slobody) zarobiť si čiastku v rozmedzí 400,- až 500,- Eur mesačne, ani odvolací súd nevidí na strane otca právne uznateľný dôvod, pre ktorý by toho schopný nebol (napr. zdravotný stav). Odvolací súd totiž nemôže akceptovať obranu otca o tom, že nešlo o stále zamestnanie, lebo je na výživou povinnom rodičovi, aby si zabezpečil príjmy zodpovedajúce svojmu vzdelaniu, schopnostiam a zdravotnému stavu. Výživou povinný rodič nemôže profitovať zo svojej pasivity, resp. dokonca protiprávnej činnosti. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20. 02. 2019, podľa ktorého „Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojim úmyselným násilným konaním voči oprávnenému s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody "zbavil" (alebo mohol "zbaviť") svojej vyživovacej povinnosti.“

12. Pokiaľ však prvoinštančný súd na podklade potenciálneho príjmu otca určil výživné na maloletého v sume 150,- Eur mesačne, odvolací súd túto výšku výživného nepovažuje za správnu. Otec má okrem maloletého ešte ďalšie dve vyživovacie povinnosti k maloletým deťom a aj keď výdavky na maloletého sú vzhľadom na jeho zdravotné postihnutie vyššie než bežne na dieťa v rovnakom veku, aj keby otec nebol vo výkone trestu odňatia slobody a reálne dosahoval mesačný príjem v rozmedzí 400,- až 500,- Eur mesačne, z neho by vzhľadom na povinnosť vyživovať aj svoje ostatné dve maloleté deti nebol schopný platiť čiastku 150,- Eur mesačne, hoc by táto čiastka vzhľadom na potreby maloletého bola určite namieste. Ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine totiž určuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Toto ustanovenie vyjadruje, že pre životnú úroveň dieťaťa je smerodajná životná úroveň rodičov a musí sa jej prispôbiť. Ak je životná úroveň rodičov nízka a nemajú objektívne možnosti ju zvyšovať, aj nároky dieťaťa sa musia tejto nižšej životnej úrovni prispôbiť. Odvolací súd preto dospel k záveru, že vzhľadom na potencionalný príjem otca tomu treba prispôbiť aj nároky dieťaťa a na ich uspokojovanie otec môže podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 v spojení s § 75 ods. 1 Zákona o rodine prispievať výživným v sume 100,- Eur mesačne, lebo treba zohľadniť aj ostatné dve vyživovacie povinnosti otca.

13. Z týchto dôvodov odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 100,- Eur mesačne počnúc dňom podania návrhu matkou, t. j. odo dňa 16. 10. 2020. Od podania návrhu otec na výživu maloletého neprispel, preto mu za obdobie 16. 10. 2020 až 30. 11. 2021 vzniklo zameškané výživné v sume 1.351,61 Eur (za 16 dní októbra 2020 čiastka 51,61 Eur + za 13 celých mesiacov november 2020 až november 2021 po 100,- Eur mesačne čiastka 1.300,- Eur), ktorú odvolací súd uložil otcovi zaplatiť do 90 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, aby tak za uvedený čas našiel riešenie, ako tento svoj dlh na výživnom uhradiť.

14. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 CMP a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).